

آشنایی با قواعد صرف و نحو زبان عربی

عربی کامل

ویژه دانش آموزان دبیرستانی و داوطلبان کنکور
(عربی عمومی برای کلیه رشته‌ها)

امتیازات:

این کتاب موفقیت شما را تضمین می‌کند.
این کتاب با نظارت بیش از ۳۰ تن از دبیران
و مدرّسان با تجربه زبان عربی تدوین شده است.

در این کتاب می‌خوانید:

- ☒ قواعد کامل صرف و تجزیه زبان عربی
- ☒ قواعد کامل نحو و ترکیب زبان عربی
- ☒ ترجمه دروس عربی ۲ و ۳ کلیه رشته‌ها (بیمز انسانی)
- ☒ بیش از یکصد نکته درباره ترجمه و تعریب
- ☒ بیش از ۱۰۰۰ تست طبقه بندی شده و برگزیده از کنکورهای سراسری

مؤلف: ابوالفضل فخرالاسلام

مدارج و سوابق:

کارشناس ارشد زبان و ادبیات عرب با رتبه‌ی خیره
۲۴ سال سابقه‌ی تدریس در دبیرستان‌ها و مراکز پیش‌دانشگاهی
۱۵ سال سابقه‌ی تدریس در کلاس‌های کنکور
۵ سال سابقه‌ی سرگروه زبان عربی استان
۵ سال سابقه‌ی سرگروه زبان عربی شهرستان
دبیر نمونه‌ی کشوری

مشخصات:

نام کتاب: عربی کامل

مؤلف: ابوالفضل فخرالاسلام

ناشر: انتشارات فخرالاسلام

طراحی و صفحه‌آرایی: محمد فخرالاسلام

آماده سازی و اجرا: کانون تبلیغاتی خادم- اراک

ویراستاری و نظارت: فاطمه حسینی و جمعی از دبیران زبان عربی

لیتوگرافی: نگار- قم

چاپ: چاپخانه‌ی کوثر- قم

صحافی: صحافی کوثر- قم

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول- فروردین ۱۳۸۴

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۹۶۰۰۱-۱-۶

هرگونه نسخه‌برداری ممنوع و حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

دفتر مرکزی بخش: اراک، خیابان قائم مقام، چهارراه ادبجو، ساختمان هفته‌نامه شمس، انتشارات فخرالاسلام

تلفن: ۲۲۷۰۷۰۰ - ۲۲۷۰۶۰۰ - ۲۲۷۰۵۰۰ (۰۸۶۱)

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۵	مقدمه‌ی مؤلف
۶	سخن مشاور
۷	فصل ۱: کلیات صرف
۷	- ویژگی‌های اسم
۸	- ویژگی‌های فعل
۸	- ویژگی‌های حرف
۹	فصل ۲: تجزیه‌ی اسم
۱۰	- تجزیه‌ی اسم از جهت عدد
۱۲	- تجزیه‌ی اسم از جهت جنس
۱۲	- تجزیه‌ی اسم از جهت جامد و مشتق بودن
۱۵	- تجزیه‌ی اسم از جهت معرفه و نکره بودن
۱۸	- تجزیه‌ی اسم از جهت معرب و مبنی بودن
۱۸	- تجزیه‌ی اسم از جهت منصرف و غیر منصرف بودن
۱۹	- تجزیه‌ی اسم از جهت حرف آخر
۲۵	فصل ۳: تجزیه‌ی فعل
۲۶	- تجزیه‌ی فعل از جهت زمان و نوع
۲۸	- تجزیه‌ی فعل از جهت صیغه‌ی فعل
۲۹	- تجزیه‌ی فعل از جهت تعداد حروف اصلی
۳۰	- تجزیه‌ی فعل از جهت داشتن یا نداشتن حرف عله
۳۸	- تجزیه‌ی فعل از جهت لازم و متعدی بودن
۳۸	- تجزیه‌ی فعل از جهت معلوم و مجهول بودن
۳۹	- تجزیه‌ی فعل از جهت معرب و مبنی بودن
۴۴	فصل ۴: تجزیه‌ی حرف
۴۶	فصل ۵: نمونه تمرینات تجزیه
۴۹	فصل ۶: کلیات نحو
۵۵	فصل ۷: اعراب فعل مضارع
۵۷	فصل ۸: مرفوعات
۶۴	فصل ۹: منصوبات
۷۳	فصل ۱۰: مجرورات
۷۵	فصل ۱۱: توابع
۷۸	فصل ۱۲: آشنایی مختصر با جمله‌ها
۷۹	فصل ۱۳: نمونه تمرینات ترکیب
۸۰	فصل ۱۴: ترجمه و تعریب
۱۱۸	فصل ۱۵: ۵۲۵ تست عمومی منتخب از کنکورهای سراسری سال‌های گذشته
۱۵۶	فصل ۱۶: پاسخ تشریحی ۱۰۰۵ تست
۱۷۸	- پاسخنامه کلی ۱۰۰۵ تست
۱۸۰	منابع و مآخذ

اهمیت زبان عربی

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ. (سوره یوسف، آیه ۲)

خداوند متعال می فرماید: همانا ما قرآن را بر او به زبان عربی فرستادیم، شاید شما بیاندیشید.

قال الصادق (ع): تَعَلَّمُوا الْعَرَبِيَّةَ فَإِنَّهَا كَلَامُ اللَّهِ الَّذِي يُكَلِّمُ بِهَا النَّاسَ

امام صادق (ع) می فرماید: زبان عربی را فراگیرید، پس همانا آن کلام خداوندی است که به وسیله ی آن با مردم سخن می گوید.

امام خمینی (ره) می فرماید:

نگویید که لغت عربی هم از ما نیست، لغت عربی از ماست، لغت عربی، لغت اسلام است و اسلام از همه است.

اصل شانزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

از آنجا که زبان قرآن و علوم و معارف اسلامی عربی است و ادبیات فارسی کاملاً با آن آمیخته است، این زبان باید پس از دوره ابتدایی تا پایان دوره متوسطه در همه ی کلاس ها و در همه ی رشته ها تدریس شود.

استاد شهید مطهری (ره):

زبان عربی زبان یک قوم نیست، زبان اسلام است. از اهم وظایف ما این است که این زبان را حفظ کنیم... به خدا قسم ما در مقابل زبان عربی وظیفه داریم که این زبان اسلام را حفظ کنیم.

مقدمه مؤلف

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَالْأَلَمِ الطَّاهِرِينَ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)

آشنایی با قرآن مجید، و احادیث پیامبر بزرگ اسلام (ص)، و امامان معصوم (ع)، و کتب معارف دین و علوم اسلامی مختلف که اکثر آنها به زبان عربی می‌باشد، و لزوم استفاده از آنها برای هر مسلمان، فهم بهتر زبان فارسی به جهت آمیختگی زبان عربی با زبان فارسی به دلیل مشترکات دینی، و کثرت تداخل لغات عربی در متون ادب فارسی، و اینکه زبان عربی زبان مشترک اکثر کشورهای اسلامی، و زبان مذهبی ما ایرانیان، و در یک کلمه زبان عربی جلوه‌ی زیبای کلام خدا، و زبان وحی، و زبان نزول قرآن، و زبان نجات انسان‌ها از گمراهی و ضلالت به سوی صراط هدایت می‌باشد، ضرورت فراگیری زبان عربی را دوهندان می‌کند، چرا که آموختن زبان عربی در فهم قرآن و احادیث و معارف دینی به انسان کمک می‌کند تا در موقع استفاده از آنها لذت بیشتر برده، و از یقین بالاتری برخوردار شود.

عنایت نظام مقدس جمهوری اسلامی به این امر مهم، و گنجاندن آن در قانون اساسی به عنوان امری ضروری، مسئولیت دبیران عربی را سنگین تر می‌کند، تا با تلاش مضاعف، قدم‌های مثبت را در رسیدن به این اهداف بلند بردارند، چرا که معلمان عربی میراث اسلام و فرهنگ قرآن را بر دوش می‌کشند، و در کنار آموزش زبان وظیفه‌ی آنها جلوه‌دان مجد و عظمت اسلام در قالب قواعد قرآنی می‌باشد.

به هر حال، بعد از چاپ کتاب علم صرف و نحو مختصر که مورد استقبال دبیران و دانش‌آموزان قرار گرفت و در همان ماه‌های اول نایاب شد، سیل تقاضا برای نوشتن کتابی جامع که بتواند در درس عربی دانش‌آموزان دبیرستان، به ویژه داوطلبان کنکور را کمک کند، سرازیر شد که با وجود مشغله‌ی زیاد با شش ماه کار مداوم توانستم کتاب حاضر را آماده و تقدیم مضورتان کنم.

در کتاب حاضر تمامی قواعد صرف و نحو جمع‌آوری شده و پس از پرداختن به موضوع ترجمه، بیش از هزار تست کنکوری نیز دسته‌بندی و طبقه‌بندی شده است که می‌تواند در تضمین موفقیت دانش‌آموزان و داوطلبان کنکور سهم بزرگی داشته باشد.

در پایان از همه همکاران و صاحب‌نظران تقاضا می‌شود که ما را از راهنمایی و ارشادات خود بی‌بهره نگذارند و نواقص و اشکال‌های کتاب را (به آدرس: اراک، صندوق پستی ۵۵۴) گوشزد نمایند، چرا که هیچ محصول فکر بشری فالی از فلان نمی‌باشد.

اللَّهُمَّ وَفَّقْنَا لِمَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى

ابوالفضل فخرالاسلام

اسفند ۱۳۸۳ - اراک

آنچه باید داوطلبان کنکور بدانند

نقش هوش

- پشتکار و اراده عوامل مکمل هوش هستند.

- برای هوش، اراده و پشتکار خود مقیاس های صد درجه ای درست کنید و تصور خود را از هر یک در روی آن مشخص کنید.

- با توجه به میزان هوش خود باید پشتکار و اراده خود را تنظیم کنید.

- واقعیت و جودی خود را بپذیرید و ساختمان موفقیت را بر روی واقعیت بنا کنید.

بر نگرانی خود غلبه کنید

- افکار نگران کننده سد راه خلاقیت شما می شوند.

- با مرور افکار منفی نه تنها آینده ای ترسیم نمی شود، بلکه وضعیت موجود نیز از بین می رود.

- نگذارید نگرانی همچون ابرهای تیره پاییزی همواره ذهن شما را اشغال کنند.

- ذهن فرد نگران در حسین تمرکز بسر روی موضوعی خاص ششیداً مورد هجوم افکار مزاحم قرار می گیرد.

- در نگرانی، چگونگی کنار آمدن شخص با افکار مزاحم مهمتر از وجود آنهاست.

- در برخورد با هر نگرانی از خود بپرسید: مشکل چیست؟ علت کدامست؟ راه حل چیست؟ بهترین راه حل کدام است؟

برنامه ریزی

- در دوره آمادگی برای کنکور، برنامه ریزی درسی، چگونگی پیمودن راه را پیش روی شما می گذارد.

- در برنامه ریزی، هیچکس نسبت به شما، آشناتر از خود شما نیست.

- اولین چیزی که در محتوای هر برنامه ای خود نمایی می کند «نظم» است.

- کمی صرف انرژی در برنامه ریزی از اتلاف انرژی در بسیاری جاهای دیگر جلوگیری می کند.

- در برنامه ریزی مشورت کنید.

- اجزاء برنامه را مشخص کنید، این اجزاء شامل ساعات مفید برای مرور درسها، وقت استراحت، تفریح و صرف غذا و خواب است.

- زمانی برای وقایع احتمالی کنار بگذارید.

- برای اجرای برنامه جدی باشید، برای تغییرات احتمالی لازم انعطاف داشته باشید.

- برنامه ای ترتیب دهید که با نزدیک شدن به زمان کنکور به تدریج فشرده شود.

خانواده و نقش آن در کنکور

- کمک و همراهی خانواده در امر آماده شدن برای کنکور اهمیت بسیار زیادی دارد.

- مهمترین کمک اعضای خانواده می تواند حمایت عاطفی و روانی داوطلب ورود به دانشگاه باشد.

- به جای برهم زدن روند عادی زندگی خانواده، به برنامه ریزی منطقی دست بزنید.

- مقایسه یک داوطلب با دیگران از بدترین روشهایی است که در نتیجه یک نیت خیر بدترین حاصل به دست می آید.

کنترل خویشتن

- با استفاده از کنترل خویش می توانید فکر و ذهن خود را به دور از هر عامل مزاحم در جهت فراگیری دروس و موفقیت به کار گیرید.

- در اضطراب، یک اتفاق روی می دهد، باور غیرمنطقی در ذهن فعال می شود و اضطراب با افسردگی به وجود می آید.

- با استفاده از تصاویر ذهنی منفی و مثبت می توان خود را در شرایط ناراحت کننده و یا خوشحال کننده تصور کنید.

کنکور و جمع دوستان

- به دوستان خود تفهیم کنید که برای مسابقه ای بزرگ آماده می شوید که شرایط خاص خود را می طلبد.

- ارتباط خود را با دوستان قطع نکنید، آن را محدودتر و هدایت شده کنید.

- از دوستان مزاحم دوری کنید.

- پدیده دقت در تنهایی حاصل می شود.

از خواندن نا فراگیری

- یادگیری فرایندی چند مرحله ای است که می تواند بر اساس روشی خاص صورت گیرد.

- یادگیری عمیق و جامع در هنگام مسابقه بزرگ کنکور به کار شما می آید.

- حافظه کوتاه مدت که بیش از چند دقیقه به طول نمی انجامد، مدخل ورودی حافظه بلند مدت است.

- قانون طلایی یادگیری همان تکرار و تمرین مطالب آموخته شده است.

- فراموشی طبیعت ذهن آدمی است، با استفاده از قانون طلایی یادگیری می توان آن را محدود ساخت.

- روش فراگیری چند مرحله ای عبارت از ریختن یک طرح پیش مطالعه، خواندن متن، یادداشت برداری، دوره کردن یادداشتها، یاد آمدن و تمرین کردن و سازماندهی مطالب است.

- اگر در زمانی خاص نمی توانید چیز جدیدی فرا گیرید به جای وقت تلف کردن به دنبال علت ناتوانی خود بگردید.

تلویزیون و تفریحات

- طی دوره آماده شدن برای کنکور، تلویزیون را موضوع مشاجره خانوادگی قرار ندهید.

- یک ساعت تلویزیون تماشا کردن به اندازه چهار ساعت مطالعه برای شما خستگی چشم فراهم می کند.

- دیدن تلویزیون را محدود کنید نه محروم.

خلاقیت و راه دسترسی به آن

- خلاقیت عنصری است که همه افراد بشر به میزان های متفاوت از آن برخوردارند.

- برای برخورداری از افکار خلاق، قبل از هر

چیز باید به خود بقبولانید که شما هم افکار جدیدی در سر دارید.

- نگذارید مسایل و مشکلات گذشته به فکر شما مسلط شوند. شما هم اگر جستجو کنید، کلید خلاقیت را در لایه ای افکار خود خواهید یافت.

- بهترین راه داشتن خلاقیت تمرکز بر روی افکار مثبت و احترام از افکار بی خود و منفی است.

کتابها، تستها و کلاسهای کنکور

- پیدا کردن انگیزه برای درس خواندن احتیاج به فشار خارجی ندارد.

- صبر و بردباری مکمل انگیزه است.

- یک شروع خوب منجر به بهترین نتایج می شود.

- تأکید خود را بیشتر بر مطالب درسی بگذارید نه بر تستها.

- کنکور مسابقه ای منطقی است. در خواندن درسها هیچانی عمل نکنید.

- وقت خود را در کلاسهای تقویت حافظه و تند خوانی تلف نکنید.

- برای تقویت حافظه، در درجه اول باید مطالب را خوب و عمیق خواند تا ثبت و ضبط بهتر انجام شود و در گام بعد تکرار و تمرین را فراموش نکنید.

- اکثر کلاسهای کنکور جز اتلاف انرژی و تحمیل هزینه سنگین تأثیر دیگری ندارد.

- باید به باور «می توانم» برسید.

- در انتخاب رشته دانشگاهی با چشم باز عمل کنید و آینده و واقعیت زندگی را در نظر داشته باشید.

اضطراب امتحان و راه مقابله با آن

- گام اول در غلبه بر اضطراب امتحان، شناخت علت اضطراب، نگرانی و ترس مربوط به امتحان است.

- در امتحان دادن اگر تصور شود می توان به خوبی از عهد امتحان برآمد، اضطراب و ناراحتی پیش نمی آید.

- هر قدر برای رسیدن به چیزی که نسبت به آن احساس نیاز می کنید سختگیری بیشتری به عمل آورید، در معرض فشار روانی و اضطراب بیشتری قرار می گیرید.

- ترس از شکست باعث شکست می شود.

- تصویری که از خود داریم رمز حرکت به سوی موفقیت است.

- برای موفقیت ابتدا باید به تمرین آرامسازی عضلانی و ذهنی و بعد به تجسم تصویری خوشایند و دلخواه از خود در شرایط مختلف برسیم.

- سهم هر یک از ما در موفقیت و کامیابی در زندگی همان است که خود را سزاوارش می دانیم.

● غفور غفوری
مشاور مراکز پیش دانشگاهی